

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá velmi kontroverzním tématem, před kterým však není možné zavírat oči. Zneužívání návykových látek jde ruku v ruce s existencí lidstva a je tak nutné tento fakt přijmout a pracovat s jeho následky.

Téma Aplikační místnosti jako jeden z možných nástrojů harm reduction jsem si zvolila na základě své profesní, ale i osobní zkušenosti. Okolí městské části Anděl na Praze 5, kolem kterého se intenzivně pohybují, je značně významnou drogovou scénou v Praze. Příčinou je především přesun drogové scény během pandemie COVID-19. Na Praze 5 se ještě před dvěma lety nacházela dvě kontaktní centra pro osoby užívající návykové látky, z tohoto důvodu se v okolí center kumuloval vyšší počet uživatelů drog, kteří jsou spojovány s nárstem kriminality, zhoršení čistoty a hygienických podmínek v této městské části. Jako jedno z možných řešení vidím právě zavedení aplikační místnosti. Kontroverzní téma, kterým se již odborná i široká veřejnost zabývala, do nedávna stála pouze v teoretické rovině. V září roku 2023 vznikl pilotní projekt mobilní aplikační místnosti v Brně, což vidím jako průlomové a doufám, že cílem této diplomové práce bude rozšíření informací o této problematice, která by mohla vést k implementaci služby u nás. Cílem této diplomové práce je tedy poskytnout teoreticko-praktický rámec po vzoru aplikačních místností v jiných státech pro zavedení aplikačních místností i v České republice. Jsem si však vědoma kontroverznosti tématu a vzhledem k nulové osobní zkušenosti s aplikačními místnostmi mi nenáleží soudit, zda by samotné zavedení bylo efektivní. Mým cílem je pouze poskytnout informace z jiných měst, kde je služba zavedena na základě výpovědí respondentů.

První část teoretické části se věnuje injekčnímu užívání návykových látek a rizikům, který tento způsob aplikace přináší. Dále se věnuje drogové scéně v České republice a v Praze, profilu injekčního uživatele drog a legislativnímu ukotvení.

Druhá část je věnována přístupu harm reduction, stručné historii ve světě i v České republice, propojení harm reduction s protidrogovou politikou ČR. Dále seznamuje čtenáře s nízkoprahovými službami, konkrétně pak terénními programy a kontaktními centry, které by v budoucnu mohly aplikační místnosti zaštiťovat.

Kapitola tři poté seznamuje s aplikačními místnostmi, s typy aplikačních místností a popisuje již zavedené aplikačních místnosti ve vybraných státech po celém světě.

Výzkumná část bude zprostředkována pomocí strukturovaného rozhovoru s otevřenými i uzavřenými otázkami za využití kvalitativního výzkumu, který je však z důvodu jazykové bariéry zaznamenáván na dotazníkový list. Cílem výzkumné části práce je zmapovat možné překážky a doporučení při zavedení a fungování aplikačních místností z pohledu pracovníků již zavedených služeb v různých městech po celém světě, a to z pohledu respondentů z různých pracovních pozic.